

GIẢNG VIÊN CHỦ NHIỆM VỚI CÔNG TÁC GIÁO DỤC CHÍNH TRỊ TƯ TƯỞNG CHO SINH VIÊN HIỆN NAY

CLASS TEACHERS WITH THE TASK OF EDUCATING STUDENTS
ON POLITICAL IDEOLOGY CURRENTLY

Nguyễn Thị Như Nguyệt

Trường Đại học Quảng Bình

Email : nhunguyet0803@gmail.com

TÓM TẮT

Giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên là hoạt động có tính chất thường xuyên, lâu dài, được thực hiện từ khi sinh viên mới bước chân vào trường đến khi các em tốt nghiệp. Để quá trình giáo dục đó hiệu quả, đòi hỏi phải có sự tham gia đồng bộ của toàn thể các lực lượng trong nhà trường, trong đó có giảng viên chủ nhiệm. Với tư cách là cầu nối giữa Nhà trường, Khoa, Phòng và các tổ chức trong nhà trường với sinh viên, giảng viên chủ nhiệm có sự tác động quyết định đến tư tưởng chính trị, động cơ, thái độ của sinh viên trong quá trình học tập và rèn luyện tại trường. Bài viết này đề cập đến vai trò của người giảng viên chủ nhiệm trong công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên, từ đó đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao năng lực công tác chủ nhiệm cho giảng viên, góp phần hoàn thiện công tác giáo dục – đào tạo của nhà trường trong xu thế hội nhập và phát triển hiện nay.

Từ khóa: giảng viên chủ nhiệm; giáo dục; giáo dục chính trị tư tưởng; chính trị tư tưởng; sinh viên.

ABSTRACT

Political and ideological education for students is a regular and long-term activity applied to all students from their entering university until graduation. The effectiveness of the education process requires comprehensive performance of all the staff, including class teachers. As a bridge among the university, faculty, department, other organizations and students, class teachers have a decisive impact on the political thought, attitude of students during the training process at university. This paper refers to the role of class teachers in educating students on political ideology and then proposes a number of measures to improve class teacher's capacity, which contributes to completing the education and training in the current trend of integration and development.

Key words: class teachers; education; political and ideological education; political thought; students.

1. Đặt vấn đề

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh rất quan tâm đến công tác chính trị tư tưởng, bởi theo Bác: tư tưởng không đúng đắn thì công tác ắt sai lầm. Nếu tư tưởng ổn định, yên tâm thì công tác mới hiệu quả. Trái lại, nếu trong tư tưởng có những vấn đề chưa thông suốt, bất an thì con người thường rơi vào trạng thái lo lắng khi làm việc, dẫn đến công tác không suôn sẻ. Chính vì thế, công tác quản lý, giáo dục ở các trường cao đẳng, đại học đã xác định việc giáo dục chính trị, tư tưởng đối với sinh viên là một vấn đề hết sức quan trọng.

Được xem là mục tiêu quan trọng hàng đầu, các trường học đã có các chương trình, kế hoạch tổ chức các hoạt động giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên với sự tham gia đồng bộ của các lực

lượng và các đơn vị liên quan trong nhà trường, trong đó có giảng viên chủ nhiệm lớp. Đóng vai trò là cầu nối giữa Nhà trường, Khoa, Phòng và các tổ chức trong nhà trường với sinh viên, giảng viên chủ nhiệm lớp không chỉ tham gia quản lý sinh viên mà còn hỗ trợ đắc lực trong việc giáo dục các em, đặc biệt là giáo dục chính trị tư tưởng.

Tuy nhiên, không phải giảng viên chủ nhiệm nào cũng hiểu hết vai trò của mình. Thực tế cho thấy, vì giảng viên chủ nhiệm chủ yếu là giảng viên đứng lớp, dạy nhiều nên một số không quan tâm đến công tác chủ nhiệm lớp, một số khác biết nhưng thờ ơ, phó thác cho lớp tự thân vận động hoặc chỉ làm cho có lệ mà không quan tâm đến hiệu quả hoạt động,... Từ việc không nắm bắt được tâm tư, nguyện vọng, hoạt động của sinh viên cũng như những quy định trong công tác chủ

nhiệm nên nhiều giảng viên đã lúng túng khi giải quyết vấn đề. Đặc biệt, mặt trái của cơ chế thị trường đang có những tác động không nhỏ đến nhận thức, niềm tin, mục tiêu và phương hướng hành động của sinh viên, khi giảng viên chủ nhiệm không định hướng kịp thời hoặc tính định hướng chưa cao, sinh viên dễ bị nhiễu thông tin, đen trắng lẫn lộn, thậm chí mất phương hướng chính trị tư tưởng. Đây là kẻ hở để các thế lực thù địch thực hiện “diễn biến hòa bình” nhằm làm cho sinh viên giảm sút ý chí, nghị lực, dao động về niềm tin, dẫn đến thoái hóa biến chất về đạo đức, lối sống.

Xuất phát từ thực trạng đó, việc xác định vai trò của người giảng viên chủ nhiệm trong công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên là hết sức cấp thiết. Từ đó đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao năng lực công tác chủ nhiệm cho giảng viên, góp phần có hiệu quả vào công tác giáo dục - đào tạo chung của nhà trường trong xu thế phát triển hiện nay.

2. Vai trò của người giảng viên chủ nhiệm trong công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên hiện nay

Ở bậc cao đẳng, đại học, giảng viên được khoa phân công đảm trách công tác chủ nhiệm lớp được gọi là “giảng viên chủ nhiệm”. Ngoài nhiệm vụ trực tiếp tham gia cố vấn, hướng dẫn, quản lý toàn diện lớp học, quản lý sinh viên trong các hoạt động học tập và rèn luyện, giảng viên chủ nhiệm còn có nhiệm vụ “dạy chữ” và “dạy người”. Giảng viên chủ nhiệm chính là cầu nối quan trọng để kết nối ba môi trường giáo dục: nhà trường, gia đình và xã hội.

Tham gia vào quá trình giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên nói chung, sinh viên lớp mình nói riêng, vai trò của người giảng viên chủ nhiệm vô cùng quan trọng. Điều đó được thể hiện thông qua việc xác định những nội dung giáo dục sau:

- Hỗ trợ vào việc giáo dục lập trường vững vàng, kiên định.

Trước những biến động của tình hình thế giới, các thế lực thù địch luôn tìm cách chia rẽ, làm lung lay ý chí của các tầng lớp nhân dân, nhất là thế hệ trẻ thì việc giáo dục cho các em sinh viên lập

trường vững vàng là hết sức cần thiết. Thực tế, các em tuổi đời còn trẻ, kinh nghiệm sống chưa nhiều nên nếu không thường xuyên quan tâm giáo dục, các em sẽ bị vấp ngã. Bên cạnh đó, xã hội đang có quá nhiều thứ hấp dẫn đối với sinh viên, nhất là những cám dỗ, lôi kéo của lối sống buông thả (như nghiện hút, cờ bạc, rượu chè, trộm cắp...), nếu như lập trường không vững vàng, các em dễ bị sa vào và trở thành người không có ích cho gia đình và xã hội. Qua kết quả khảo sát tại trường Đại học Quảng Bình, có 134/150 sinh viên được thăm dò ý kiến (chiếm 89%) lựa chọn nội dung giảng viên chủ nhiệm “cần chú trọng giáo dục lập trường vững vàng, kiên định” cho sinh viên. Điều đó chứng tỏ rằng, sinh viên rất quan tâm đến nội dung giáo dục này, đồng thời thể hiện nhu cầu về việc phát huy vai trò của giảng viên chủ nhiệm trong nội dung quan trọng hàng đầu này.

- Hỗ trợ vào việc giáo dục truyền thống dân tộc, tình yêu Đảng, yêu dân.

Điều đó có nghĩa là giáo dục cho các em niềm tin vào sức sống mãnh liệt của dân tộc, vào sự lãnh đạo của Đảng, bảo vệ Đảng và bảo vệ những thành quả cách mạng mà cha ông ta đã đổ xương máu mới có được như ngày hôm nay. Từ đó hình thành ở các em lòng tự hào dân tộc, ý thức tự giác đóng góp sức mình vào sự nghiệp xây dựng đất nước. Đồng thời, giáo dục cho sinh viên tình yêu dân; thương dân, biết giúp dân. Khi được dân tin yêu bao nhiêu thì nhân cách, đạo đức người sinh viên càng hoàn thiện bấy nhiêu. Do đó, phải chú ý đến nội dung giáo dục tình yêu thương nhân dân, gần dân ở mỗi sinh viên. Với 81% ý kiến sinh viên khẳng định về vai trò hỗ trợ của giảng viên chủ nhiệm vào việc giáo dục truyền thống dân tộc, tình yêu Đảng, yêu dân cho các em, chúng ta càng thấy sự cần thiết và tự hào về nhiệm vụ cao cả của người giảng viên chủ nhiệm trong công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên hiện nay.

- Hỗ trợ vào việc giáo dục tình yêu ngành nghề.

Sự khác nhau về ngành học của sinh viên ở cao đẳng, đại học cho thấy sự phong phú về nghề nghiệp của các em trong tương lai. Điều đó cũng chứng tỏ rằng các em đã có những nhận thức đúng đắn về sự lựa chọn và quyết định của mình về

ngành đang theo học. Tuy nhiên, trong quá trình học tại trường, tham khảo ý kiến của người thân, của bạn bè và nắm bắt xu hướng phát triển của xã hội, nhiều sinh viên đã có sự chuyển biến trong lựa chọn chuyên ngành cho bản thân. Chính vì vậy, bằng kiến thức chuyên môn, bằng tấm lòng yêu thương và sự gần gũi của mình, giảng viên chủ nhiệm cần hướng các em đến sự yên tâm trong việc học tập ở chuyên ngành mình đã lựa chọn, không nên “đứng núi này, trông núi nọ”. Đó cũng là mong muốn của 83% ý kiến sinh viên về việc giảng viên chủ nhiệm cần quan tâm đến giáo dục tình yêu ngành nghề cho các em.

- Hỗ trợ vào việc giáo dục truyền thống nhà trường, niềm tự hào về nhà trường.

Với quyết định học tại trường mà mình đang theo học, bản thân sinh viên đã có những tìm hiểu về nơi mình lựa chọn. Điều đó cũng có nghĩa là sinh viên đã hiểu phần nào về truyền thống nhà trường, uy tín của nhà trường. Để giúp các em có được sự hoàn thiện về hiểu biết đó, giảng viên chủ nhiệm cần hỗ trợ thêm vào việc giáo dục truyền thống nhà trường cho các em. Các em được học tập tại trường, đã trải qua một kỳ thi cam go, vượt qua cả chục ngàn thí sinh khác, các em có quyền tự hào mình là sinh viên của trường đang theo học. Từ niềm tự hào đó, các em cần xác định mình phải làm những gì, học những gì, học như thế nào, học để làm gì cho xứng đáng với truyền thống của nhà trường. Niềm tự hào không chỉ biểu hiện ở khẩu hiệu chung chung mà biến thành từng việc làm cụ thể, vào trong từng hành động của bản thân sinh viên. Chính các em không chỉ là những người noi theo mà còn là những người có nhiệm vụ viết tiếp trang sử hào hùng của nhà trường bằng chính năng lực và phẩm chất của chính mình.

- Hỗ trợ vào việc giáo dục ý thức chấp hành nội quy, kỷ luật.

Bước chân vào giảng đường đại học có nghĩa là các em bắt đầu làm quen với một môi trường giáo dục rèn luyện, học tập mới. Không như ở phổ thông, việc rèn luyện tính kỷ luật, tự giác được cha mẹ, thầy cô quan tâm, nhắc nhở thường xuyên, ở đại học, cao đẳng – cuộc sống xa nhà đòi hỏi các em phải nâng cao tính tự lập, tự

giác của mình trong mọi hoạt động. Những nội quy, kỷ luật của trường buộc các em phải hình thành thói quen trong sinh hoạt, rèn luyện. Nếu không tự giác, rèn mình trong khuôn khổ kỷ luật của nhà trường, các em sẽ bị đào thải và đánh mất mình. Do đó, giảng viên chủ nhiệm cần thường xuyên nhắc nhở, rèn luyện cho các em từ những thói quen nhỏ nhất như: thói quen đúng giờ, thói quen ăn uống, nghỉ ngơi, nghiên cứu khoa học và đặc biệt tự học phải trở thành thói quen bản chất trong mỗi sinh viên. Có như vậy mới đáp ứng kịp với yêu cầu của thời đại mới. Kết quả khảo sát cho thấy, có 89% ý kiến sinh viên khẳng định vai trò to lớn của giảng viên chủ nhiệm trong việc giáo dục ý thức chấp hành nội quy, kỷ luật cho sinh viên. Điều đó cũng chứng tỏ rằng, niềm tin và sự tin cậy rất cao của sinh viên vào vai trò này của giảng viên chủ nhiệm

- Hỗ trợ vào việc giáo dục tinh thần vượt khó.

75% ý kiến sinh viên cho rằng: “giảng viên chủ nhiệm cần quan tâm đến hoàn cảnh của sinh viên lớp mình nhiều hơn nữa”. Bởi vì, không phải tất cả sinh viên đi học đều có điều kiện thuận lợi cả vật chất lẫn tinh thần mà thực tế, có rất nhiều sinh viên có hoàn cảnh rất khó khăn. Nếu không vượt qua được khó khăn đó, sinh viên không thể hoàn thành được ước mơ, lý tưởng của mình, không thể góp phần xây dựng quê hương đất nước. Giảng viên chủ nhiệm, là người luôn gần gũi, phải nắm bắt rõ gia cảnh từng em trong lớp để có sự động viên, giải quyết kịp thời, giúp các em vượt qua mọi khó khăn trong cuộc sống. Khi tư tưởng, tinh thần các em ổn định cũng là lúc các em yên tâm học hành, rèn luyện. Thông qua “sự vượt khó”, một lần nữa đã giáo dục các em biết nâng niu, trân trọng giá trị cuộc sống của bản thân và của cộng đồng để từ đó, xứng đáng hơn với sự mong đợi của cha mẹ, thầy cô và bạn bè.

3. Giải pháp nâng cao năng lực chủ nhiệm cho giảng viên trong công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên hiện nay

Để đạt hiệu quả giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên từ những nội dung trên, chúng tôi thấy cần thực hiện đồng bộ các nhóm giải pháp sau:

Nhóm giải pháp về nhận thức:

Một là, cần nâng cao nhận thức về vai trò, trách nhiệm của giảng viên khi tham gia công tác chủ nhiệm lớp.

Khi được phân công chủ nhiệm lớp, giảng viên cần có tinh thần sẵn sàng đón nhận công việc và xem đây là một hoạt động quan trọng cùng với hoạt động chuyên môn và các hoạt động khác trong nhà trường. Để giáo dục sinh viên – nguồn nhân lực tương lai của đất nước một cách toàn diện thì vai trò, trách nhiệm của nhà trường nói chung, của giảng viên chủ nhiệm nói riêng rất to lớn. Do vậy, giảng viên cần phải nâng cao nhận thức về vai trò, trách nhiệm của mình khi tham gia công tác chủ nhiệm lớp.

Hai là, cần nhận thức đúng đắn rằng: giáo dục sinh viên, đặc biệt là giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên là một quá trình thường xuyên, lâu dài, liên tục, mang tính toàn diện, vừa có thuận lợi vừa nhiều khó khăn, phải bền bỉ, kiên trì, nhẫn nại.

Vì vậy, bên cạnh những biện pháp chung mang tính tổng thể và lâu dài, giảng viên chủ nhiệm cần có những biện pháp cụ thể trong từng giai đoạn, từng trường hợp. Luôn tích cực tìm tòi các biện pháp phù hợp nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên.

Ba là, phát huy ý thức chủ động, tự giác của tất cả giảng viên chủ nhiệm khi tham gia giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên.

Hình thành nhân cách, phẩm chất, lối sống cho sinh viên là công việc chung của cả nhà trường, trong đó có vai trò trực tiếp của giảng viên chủ nhiệm lớp. Do vậy, giảng viên chủ nhiệm cần phát huy cao độ tính tích cực, chủ động, tự giác trong việc nâng cao trình độ hiểu biết cũng như trong công việc, không nên trông chờ ỷ lại hay sự thúc giục áp đặt của cấp trên. Đồng thời, giảng viên chủ nhiệm cần phải có tình yêu thương chân thành, biết cách gần gũi với tâm tư nguyện vọng của sinh viên cùng với lòng nhiệt tình, niềm tin và sự nêu gương mới có thể cảm hóa và thuyết phục hiệu quả trong công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên.

Nhóm giải pháp hoạt động thực tiễn:

Một là, đa dạng hóa các hình thức giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên.

- Nên có tiết sinh hoạt lớp trong thời khóa biểu.

Thực tế ở nhiều trường cao đẳng, đại học không phân bố riêng tiết sinh hoạt lớp trong thời khóa biểu mà chỉ để lớp và giảng viên chủ nhiệm tranh thủ thời gian ngoài giờ học. Đó là một khó khăn lớn của giảng viên chủ nhiệm trong việc thường xuyên nắm bắt tình hình chính trị tư tưởng của sinh viên lớp mình. Chính vì vậy, để tạo thuận lợi và hiệu quả cho công tác giáo dục sinh viên, các trường cần thiết kế tiết sinh hoạt lớp định kỳ theo tuần hoặc theo tháng. Là người trực tiếp, gần gũi nhất với sinh viên, giảng viên chủ nhiệm sẽ là những người hiểu sinh viên một cách sâu sát nhất. Do đó, những diễn biến trong suy nghĩ, tư tưởng của sinh viên được giảng viên chủ nhiệm kịp thời phát hiện, nhanh chóng định hướng.

- Thường xuyên tổ chức các chuyên đề.

Đây là một hoạt động có tác dụng rèn luyện cho sinh viên các kỹ năng cần thiết như: phát hiện vấn đề, giải quyết vấn đề, ứng xử tình huống, thuyết trình trước đám đông, cách diễn đạt, cách phản biện,... đặc biệt là hướng sinh viên vào những suy nghĩ lành mạnh, khoa học khi được tiếp cận một chuyên đề cụ thể. Cùng với đó là những thông tin thời sự, những quy chế đào tạo, những kiến thức khoa học, kiến thức về giá trị sống, về ngành nghề cũng như những hiểu biết về vai trò của Đảng của dân, của truyền thống dân tộc, của nhà trường... được lồng ghép vào nhằm cung cấp và giáo dục cho sinh viên. Với ý nghĩa đó, giảng viên chủ nhiệm cần phối kết hợp với Ban cán sự lớp, Ban chấp hành Đoàn để chủ động lên kế hoạch tổ chức các chuyên đề xêmina một cách thường xuyên (có thể theo chủ đề hoạt động từng tháng, từng quý) nhằm tạo ra một “diễn đàn” khoa học thực sự cho sinh viên trong lớp nghiên cứu, trao đổi và cùng nhau tiến bộ.

- Thiết lập và liên lạc thường xuyên qua hệ thống thông tin hiện đại.

Công nghệ thông tin phát triển nên hầu hết phụ huynh, sinh viên đều có điện thoại riêng. Nhờ

đó, sự liên lạc giữa gia đình, nhà trường và giảng viên chủ nhiệm dễ dàng hơn, kịp thời hơn. Tuy nhiên, giảng viên chủ nhiệm cần phát huy hơn nữa vai trò của hệ thống thông tin như gmail, facebook,... để có thể trao đổi, giải quyết kịp thời những tâm tư, tình cảm của sinh viên về các vấn đề nhạy cảm, “khó nói”. Từ đó, có những định hướng phù hợp trong công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên nói chung, sinh viên cá biệt nói riêng.

Hai là, vận dụng hiệu quả các phương pháp giáo dục.

Các phương pháp tích cực thường được sử dụng trong quá trình giáo dục chính trị tư tưởng là phương pháp nêu gương, phương pháp kể chuyện, phương pháp khuyến bảo – thuyết phục, phương pháp đàm thoại, phương pháp tạo tình huống, phương pháp thưởng phạt, phương pháp điều tra, phương pháp thảo luận,... Tùy từng nội dung giáo dục hay từng trường hợp sinh viên cụ thể để giảng viên sử dụng hợp lý và kết hợp linh hoạt các phương pháp nhằm tạo nề nếp, sự tự tin, bản lĩnh và động lực cho sự tiến bộ của các em.

Ba là, giảng viên chủ nhiệm cần được tập huấn về “kỹ năng chủ nhiệm”.

Là những người thầy người cô đứng lớp tham gia công tác chủ nhiệm nên hầu hết các giảng viên chủ nhiệm đều không có nghiệp vụ, kỹ năng chủ nhiệm cần thiết. Chính vì vậy, việc mở và cho giảng viên chủ nhiệm tham gia các lớp tập huấn về những kỹ năng cơ bản của công tác chủ nhiệm là việc làm cần thiết. Bởi lẽ, khi có những kỹ năng cơ bản (như: kỹ năng nghe – hiểu, kỹ năng quan sát, kỹ năng trao đổi, kỹ năng giải quyết vấn đề, xử lý tình huống,...) giảng viên chủ nhiệm sẽ thuận lợi hơn trong việc quản lý, cố vấn lớp học, đặc biệt trong công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên. Đó là vấn đề phức tạp và nhạy cảm nên rất cần

đến phương pháp vừa khoa học vừa nghệ thuật.

Bốn là, kết hợp chặt chẽ giữa các khoa, phòng trong công tác chủ nhiệm.

Giáo dục sinh viên, trong đó có giáo dục chính trị tư tưởng, không phải là nhiệm vụ của riêng một ai trong nhà trường mà phải có sự chung tay của tất cả các lực lượng, tổ chức liên quan. Nếu có sự đồng viên, quan tâm và giải quyết kịp thời của Ban Giám hiệu, các khoa, phòng thì công tác chủ nhiệm của giảng viên sẽ thuận lợi hơn và hiệu quả hơn.

4. Kết luận

Công tác chính trị tư tưởng là bộ phận quan trọng nhất góp phần hình thành nhân cách, phẩm chất, lối sống cho sinh viên theo mục tiêu giáo dục: “Đào tạo con người Việt Nam phát triển toàn diện, có đạo đức, tri thức, sức khỏe, thẩm mỹ và nghề nghiệp, trung thành với lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; hình thành và bồi dưỡng nhân cách, phẩm chất và năng lực của công dân, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc” [1]. Để thực hiện được mục tiêu đó, đòi hỏi công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên phải là việc làm thường xuyên, liên tục, có sự phối hợp chặt chẽ giữa các phòng ban, giữa các lực lượng liên quan đến sinh viên, trong đó vai trò trực tiếp là giảng viên chủ nhiệm có sự tác động quyết định đến tư tưởng chính trị, động cơ, thái độ của sinh viên trong quá trình học tập và rèn luyện tại trường. Vì vậy, người giảng viên chủ nhiệm cần phải luôn nâng cao tinh thần trách nhiệm, nâng cao năng lực bản thân một cách toàn diện, vừa là người thầy vừa là người bạn, người đồng hành cùng sinh viên thì mới có thể tìm ra những cách thức phù hợp, tác động có hiệu quả, nhằm góp phần phát triển hoàn thiện nhân cách người sinh viên trong thời đại mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] *Luật Giáo dục* – Quốc hội nước Cộng hòa XHCN Việt Nam (2005), NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [2] Phạm Đình Nghiệp (2004), *Giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên hiện nay*, NXB Thanh niên, Hà Nội.
- [3] Nghiêm Đình Vỹ (2009), *Giáo dục truyền thống yêu nước cho thế hệ trẻ ngày nay*, NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.
- [4] Bùi Nghi Lâm (2013), *Kinh nghiệm trong công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên*,

<<http://www.pup.edu.vn/vi/Quan-ly-sinh-vien/Kinh-nghiem-trong-cong-tac-giao-duc-chinh-tri,-tu-tuong-cho-sinh-vien--282>> (truy cập ngày 25/3/2014).